

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนและการประเมินมูลค่า เครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทาง ธุรกิจ พ.ศ. 2558
คำสำคัญ	ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนและการประเมินมูลค่า
นักศึกษา	สุพิศสา อินทุกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร. นิติต อินทมาโน
หลักสูตร	นิติศาสตร์มหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยมีรูปแบบการนำเอาทรัพย์สินมาเป็นหลักประกัน การชำระหนี้อยู่ 2 รูปแบบ คือ หลักการจำนองและหลักกาจำนำ ซึ่งหลักดังกล่าวมีข้อจำกัดอยู่บางประการ กล่าวคือ การจำนองจำกัดในส่วนของทรัพย์สินที่สามารถนำมาจำนองได้ต้องเป็น อสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ ชนิดพิเศษ ส่วนรูปแบบการนำทรัพย์สินมาจำนำนั้น ทรัพย์สินที่สามารถนำมาจำนำได้ต้องเป็นสังหาริมทรัพย์ และการจำนำนั้น ผู้จำนำต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ จำนำให้แก่ผู้รับจำนำ มิฉะนั้นการจำนำไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย ทำให้ผู้จำนำไม่สามารถใช้ ประโยชน์ในทรัพย์สินที่นำมาจำนำได้ อันเป็นการส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ เนื่องจากปัจจุบัน เครื่องหมายการค้าซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่สังหาริมทรัพย์ หรือ สังหาริมทรัพย์ โดยถือว่าเป็นทรัพย์สินไม่มีตัวตนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 51 นับเป็น ทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจแต่ไม่สามารถนำมาจำนอง จำนำได้ ทำให้หลักกฎหมายทั้งสอง ประเภทนี้ไม่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการรายเล็ก และราย ย่อย (SMEs) ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นจึงได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. .... ขึ้น โดยนำเอารูปแบบการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกัน โดยไม่จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common law เช่น หลัก Uniform Commercial Code ของประเทศอเมริกา หลัก Floating Charge ของประเทศอังกฤษ และรูปแบบ ของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Civil law ของประเทศญี่ปุ่น มาเป็นแม่บทที่สำคัญในการร่าง พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. .... ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหา และอุปสรรคดังกล่าว กระทั่งมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ซึ่งได้ประกาศในราช

กิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2558 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2559 กำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถนำเอาทรัพย์สินทางปัญญา (เครื่องหมายการค้า) ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ไม่สามารถนำมาจำหน่ายได้ตามกฎหมายให้สามารถนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ นับได้ว่าพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 เป็นเครื่องมือใหม่ในวงการกฎหมายที่ถูกจับตามอง ถึงการบังคับใช้กฎหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ อันจะมีส่วนทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้ง่ายมากขึ้น จากการพิจารณาพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 พบว่ายังมีหลักเกณฑ์บางประการที่เป็นปัญหาและเป็นอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ (1) ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียนหลักประกันที่ยุ่งยาก (2) ปัญหาเกี่ยวกับรายละเอียดการจดทะเบียนหลักประกันที่มีรายละเอียดมาก และผลจากการที่ผู้ให้หลักประกันระบุข้อมูลในรายการจดทะเบียนไม่ครบถ้วน มีผลทำให้เจ้าพนักงานทะเบียนไม่รับจดทะเบียนหลักประกันการชำระหนี้ ผู้รับหลักประกันจึงไม่ใช่เจ้าหนี้ประกัน (3) ปัญหาด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า (4) ปัญหาวิธีการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับเครื่องหมายการค้า

ดังนั้น สารระนิพนธ์ฉบับนี้ จึงมีการเสนอแนะว่า (1) การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นหลักประกันทางธุรกิจ เป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิดสิทธิในการใช้ยื่นต่อบุคคลภายนอก จึงไม่ควรมีขั้นตอนการจดทะเบียนที่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไป (2) การจดทะเบียนถือเสมือนเป็นการบอกกล่าวว่าได้มีการก่อหลักประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินเกิดขึ้นแล้ว และใครเป็นผู้มีสิทธิเหนือหลักประกันเท่านั้น ดังนั้น การระบุข้อมูลในรายการจดทะเบียนไม่ครบถ้วนไม่ควรมีผลให้เจ้าพนักงานทะเบียนไม่รับจดทะเบียน (3) ควรมีการเปิดให้มีการศึกษาและสอบรับรองผู้ประกอบการวิชาชีพการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการเฉพาะ โดยเน้นการศึกษาการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา จำพวก ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า ควบคู่ไปกับการศึกษาหลักเศรษฐศาสตร์และการบัญชี (4) ควรมีการกำหนดให้มีการประกาศกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า โดยกำหนดวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่นำมาเป็นหลักประกันไว้เป็นการเฉพาะ